

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**
Filozofická fakulta
Ústav bohemistiky

Jméno: **Bc. Jana POZLEROVÁ**

Datum odevzdání posudku: **22. 8. 2017**

Obor: **Bohemistika navazující**
Vedoucí diplomové práce:

doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

PŘÍJMENÍ, JMÉNA PO CHALUPĚ A PŘEZDÍVKY V OBCI DOBŘENICE

Téma diplomové práce Jany Pozlerové spadá do oboru antroponomastika. Jejím úkolem bylo shromáždit ve východočeské obci Dobřenice oficiální i neoficiální jména tamních obyvatel. V metodologické kapitole popsala zvolený postup při sběru, klasifikaci materiálu a následné analýze. Uvedla zdroje, s nimiž pracovala. V teoretické části podala stručné informace o historii a rozvoji Dobřenic, o majitelích zámku a pivovaru a poté se soustředila na uvedení do oboru onomastika, jejího vývoje a součástí. Čerpala z prací R. Šrámka, J. Svobody, J. Beneše, M. Knappové, J. Pleskalové a V. Matese. Postupně se soustředila na objasnění a vymezení pojmů příjmi, příjmení, jmen po chalupě a přezdívek. Konfrontovala jejich definování u několika autorů. Dodržovala citační normu, překlepy jsou minimální, např. na s. 24 v letopočtu (místo 1796 má správně být 1786). K omylu došlo asi v citaci publikace M. Knappové na s. 25. Skutečně se jedná o publikaci z roku 2006? V seznamu literatury uvedena není. Seznámila se s různými způsoby třídění příjmení, porovнала postup Benešův, Moldanové a Knappové.

Při klasifikaci 209 příjmení z Dobřenic se inspirovala tříděním D. Moldanové. Rozčlenila je do čtyř kategorií, z nichž nejvyšší zastoupení má v jejím souboru skupina příjmení z apelativ (87 jmen), následují příjmení z osobních jmen (57), příjmení podle původu (24) s podskupinami z apelativních názvů míst: *Dolejší, Kopečný, Pasecká*, z vlastních jmen míst: *Dobřenský, Jičinský, Klucký* < *Kluky, Mrklovská, Ponikelská, Rosecká* aj., z názvů kmenů a národů. Podskupina z propriálních názvů míst, v pořadí druhá, je nejvíce zastoupena (12 jmen). Upozorňuji na nedopatření v tvrzení, že se jedná o třetí podskupinu – srov. s. 46 a v závěru na s. 102.

Hodně náležitě pozornosti věnovala diplomantka příjmením z apelativ. Náročnost třídění do podskupin spočívala ve velké rozmanitosti a možnosti vícere motivace. Do podskupiny příjmení podle fyzických a duševních vlastností zařadila i přezdívký metaforického původu (*Jedlička, Kopřiva, Hrouda, Kuře, Liška, Špalek, Trnka, Vejr, Votápka* a další), která by mohla být vřazena i do jemněji rozčleněných podskupin, nechtěla však klasifikaci příliš třístit. Mezi příjmeními vzniklými z příjmi na základě povolání, řemesel, nástrojů a výrobků byla některá cizího původu (*Erban, Fojtík, Maštálka, Šolc*), jež mohla tvořit součást předposlední skupiny příjmení cizího původu. Některá jsou však tak vžitá v českém prostředí, že jako cizí nejsou pocíťována. Příjmení ze slovesných základů (*Brynda, Crkal, Mrštík, Spejchal, Stríhavka* aj.) jsou v Dobřenicích většinou česká, s výjimkou něm. nářečního *Štochl(ová)*.

Skupina příjmení cizího původu obsahuje jména z OJ (např. *Cimprich, Rykr*) a MJ (*Pázler, Stein*), podle vlastností (*Langr, Pízl, Sisák*) a především příjmení ovlivněná povoláním prvotního nositele příjmi (*Conk, Grof, Kvoch, Pour* apod.).

Přestože se ve zkoumané obci vyskytuje málo nečeských příjmení, zaznamenala diplomantka několik slovenských příjmení a minimum jiných cizích, z nichž některá nebylo možné určit.

Jména po chalupě nejsou v obci častá, což dokazují pouhá čtyři jména. Spíše k pomístním jménům by se dala řadit jména chalup, která slouží k přesnější orientaci.

Bohatě se vyplatila pozornost, kterou diplomantka věnovala přezdívkám. Shromáždila jich celkem 81 (66 mužských, 15 ženských), a to v kategorii předškolních dětí i dospělých, jednak sportovců spjatých společným zájmem, jednak seniorů, kteří projeví největší zájem o její výzkum. Třídění přezdívek provedla podle J. Pleskalové, rozdělila je do tabulky a potom je v každé podskupině abecedně seřadila a vysvětlila.

V závěru konstatuje, že své třídění upravila a je si vědoma i nevýhod a jiných možností. Analýzu doplnila i tabulkou se statistikou četnosti příjmení v Dobřenicích ve srovnání s Českou republikou. V posledním odstavci závěru vyjadřuje uspokojení, jež jí přineslo zvolené téma, a doufá, že její diplomová práce bude přínosná pro onomastiku Dobřenic i pro respondenty, kteří s ní spolupracovali.

Třebaže diplomová práce Jany Pozlerové obsahuje drobné dílčí nedostatky, prokázala schopnost analyzovat získaný materiál tvůrčím způsobem. Práce je sice pouze dílčím, ale z hlediska kvality velmi dobrým příspěvkem k české antroponomastice.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Která česká i německá příjmení ve Vašem vzorku mají nářeční podobu?

Můžete vysvětlit své příjmení? Má vztah k příjmení Pázlerová?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**



.....
podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 22. srpna 2017

| | | | | |
|---------------------|---------|-------------|-------|-----------|
| Stupeň klasifikace: | výborně | velmi dobře | dobře | nevyhověl |
|---------------------|---------|-------------|-------|-----------|

*) Nehodící se škrtněte